

« MEZINÁRODNÍ BESTSELLER »

TAJNÁ

Pravdivý příběh

DCERA

PRÁH

Najde
svoji
pravou
matku?

shilpi somaya gowda

*Mým rodičům,
kteří ve svém životě rozdávají tolik,
že v tom mém je možné cokoliv.*

« MEZINÁRODNÍ BESTSELLER »

TAJNÁ
Pravdivý příběh
DCERA

Najde
svoji
pravou
matku?

shilpi somaya gowda

PRÁH

Copyright © 2010 by Shilpi Somaya Gowda
All rights reserved.
First published as SECRET DAUGHTER.
Translation © Petruše Klůfová, 2012

ISBN 978-80-7252-392-4

Prolog

Muž svírá v ruce útržek pomuchlaného papíru a písmena na něm napsaná se snaží porovnat s písmeny na červené tabulce, která visí na dveřích před ním. Několikrát zatěká očima mezi papírem a dveřmi, dává si záležet, aby se nespletl. Jakmile si je jistý, stiskne tlačítko a uvnitř budovy se rozlehne ječivé zvonění. Mimoděk přejede dlaní po mosazné tabulce vedle dveří, pod prsty cítí hrany vyražených písmen. Dveře se náhle rozletí, muž odtáhne ruku a mladé ženě, jež stojí na prahu, podá popsaný kousek papíru. Žena si přečte vzkaz, vzhledne k Džasuovi a ucouvne, aby mohl vejít.

Mírně pokývne na znamení, ať jde za ní na konec chodby. Muž se přesvědčí, že pod lehce vypouklým břichem má košili dobře zastrčenou do kalhot, a prsty si pročísne šedivější vlasy. Mladá žena vstoupí do kanceláře, podá někomu papírek a pak hostu ukáže na židli. Muž překročí práh, posadí se a proplete si prsty v klíně.

Úředník za psacím stolem se na něho dívá přes tenká skla brýlí. „Jak jsem pochopil, někoho hledáte.“

1. část

1. Úsvit smutku

Dahanu, Indie – 1984

Kavita

Kavita se o tom nezmínila nikomu ani slovem, ale sotva hluboko v těle ucítila první s ničím nezaměnitelné porodní stahy, vydala se za soumraku k opuštěné chatrči. Není tady nic, jen rohož v koutě, a na té teď Kavita leží, kolena přitažená až k bradě. Kdykoliv jí tělem projede další vlna bolestí, zaryje nehty do zařatých rukou a mezi zuby drtí větvičku ulomenou ze stromu. S těžkým, ale pravidelným oddechováním vyčkává, až křeč ze vzduchého břicha opadne. Pohledem visí na světle žlutém stínu, který na hliněnou podlahu vrhá blikající olejová lampa, její jediná společnice v temných nočních hodinách. Výkřiky se snaží dusit tak dlouho, dokud bolest nepřesáhne míru snesitelnosti. Dobře ví, že její steny, s nimiž přemáhá urputný tlak dětské hlavičky, co nevidět přivolají vesnickou porodní bábu. Kavita se modlí, aby dítě přišlo na svět před úsvitem, protože manžel se jen zřídka kdy budí před východem slunce. To je pouze první prosba, kterou si Kavita odváží přát pro tohle dítě; bojí se žádat od bohů přespříliš.

Temné burácení hromu v dálce odráží hrozbu deště, jež nad vesnicí visela po celý den. Vzduch je prosáklý vlhkem a v drobných kapkách potu se jí sráží na čele. Až se nebesa konečně rozevřou a spustí se liják, bude to úleva. Monzunové deště pro ni vždycky měly výjimečnou vůni: syrovou a zemitou, jako by se ve vzduchu smísila hlína, úroda a déšť. Tak voní nový život probuzený deštěm. Skrz škvíry v rozpukaných dveřích vidí nehybná mračna nízko na obloze.

Další kontrakce se přihlásí prudce, až vyrazí Kavité dech. Temné skvrny potu prosakují tenkou bavlněnou látkou sáří, jež napíná řadu drobných háčků mezi jejími řadry. V porovnání s posled-

ním těhotenstvím je má mnohem větší. Doma jí manžel kázal, aby si je víc zakrývala, ale ve společnosti mužů ho zaslechla, jak se jejími nadry chlubí a přirovnává je k vyzrálým melounům. Považovala za požehnání, že tentokrát její tělo vypadá jinak, protože díky tomu manžel i ostatní věřili, že dosud nenarozené dítě bude chlapec.

Náhle se Kavity zmocní strach, stejný dusivý strach, který ji strašil po celé těhotenství. *Co se stane, jestli se všichni mylí?* Ve své druhé modlitbě, zoufalejší a naléhavější, prosí jen o to, aby neporodila další holčičku. Znovu by to už neunesla.

Poprvé na to nebyla připravená. Manžel vpadl do místnosti jen pár minut po tom, co porodní bába přestřihla pupeční šňůru. Kavita z něho ucítila nechutně sladký puch kvašeného likéru z ovoce *sapota*. Sotva Džasu spatřil svíjející se tělíčko děvčátka v její náručí, zachmuřil se. Odvrátil se od lůžka.

Kavita cítila, jak její klubající se radost mizí pod přívalem zmatku. Zkusila promluvit, sdělit aspoň jedinou myšlenku z těch, které jí vířily v hlavě. *Tolik vlásků... dobré znamení.* Ale místo sebe slyšela Džasuův hlas, příšerné urážky, řetěz šokujících sprostot. A když se k manželce obrátil, oči měl podlité krví. Pomalu, s rozmyslem k ní zamířil a přitom vrtěl hlavou. Vzedmul se v ní nepovědomý strach, chaos šoku a nevíry.

Porodní bolesti vysály Kavitu z těla všechnu sílu. Zoufale se snažila pochopit, co se děje. Nepostřehla, jak se k ní manžel vrhl. A pak už bylo pozdě. Sice se stačila vymrštit dopředu za nataženými pažemi a vrískala ještě hlasitěji, než když jí hlavička dítěte deroucího se ven trhala tělo, ale porodní bába ji přidržela na lůžku. Kavita nebyla dost rychlá a silná, aby manželovi zabránila vyrvat jí dítě z náruče. Vyřítel se z chatrče s plačící dcerkou, která se na tomhle světě teprve párkrát nadechla. A Kavita v tom úděsném okamžiku rázem pochopila, že ta dcerčina nadechnutí budou i její poslední.

Porodní bába Kavitu jemně stlačila zpět na lůžko. „Nech ho jít, mé dítě. Teď ho nech jít. Už se stalo. Teď musíš odpočívat. Hodně jsi zkusila.“

Další dva dny Kavita strávila schoulená na slaměné rohoži na podlaze chatrče. Neodvážila se zeptat, jak to dopadlo s dítětem, jestli ho utopili, zadusili nebo prostě pohodili, aby zemřelo hladem. Doufala jenom, že smrt přišla rychle, milosrdně. Nakonec tělíčko stejně skončilo někde v hlíně a o tom, že se maličká vůbec narodila, nebyla žádná zmínka. Její duši se nedostalo ani vysvobození ohněm. Jako tolik novorozených děvčátek se i Kavitino prvozené dítě vrátilo do země dávno předtím, než přišel jeho čas.

Během těch dvou dní ke Kavitě nesměly žádné návštěvy kromě porodní báby, jež sem zaskočila vždy dvakrát denně, aby donesla jídlo a čisté klůcky na zachytávání krve, jež proudila šestinedělce z těla. Kavita plakala, až měla zkrvavělé oči, až se jí už zdálo, že vyplakala všechny slzy do jedné. To byl ale pouhý začátek jejího smutku. O pár dní později se jí prsa nalila mlékem a za měsíc jí začaly vypadávat vlasy. Kdykoliv pak po té noci uviděla malé dítě, srdce se jí zastavilo a opět si všechno vybavila. Když se po svém truchlení objevila mezi lidmi, nikdo se o její ztrátě ani nezmněl. Od ostatních vesničanů se nedočkala povzbudivých slůvek ani soustrastných doteků. Doma, u Džasuovy rodiny, sklízela jen pohrdavé pohledy a nevyžádané rady, jak příště počít chlapce. Kavita si už dávno zvykla, že o svém životě smí sama rozhodovat jen pramálo. Za Džasua ji provdali v osmnácti a od té doby žila v každodenní dřině: nosila vodu, prala prádlo a vařila. Celý den plnila všechny domácí povinnosti, jež od ní manžel očekával, a když večer ulehli vedle sebe, podřídila se i jeho žádosti.

Po porodu se Kavita změnila, i když nikterak nápadně. Pokud se na manžela rozhněvala, přidala mu do pokrmu o špetku víc *chilli*, a pak ho s němým uspokojením sledovala, jak si až do konce jídla otírá čelo i nos. A když za ní v noci přišel, odmítla ho občas s výmluvou, že má své ženské měsíční problémy. A s každou tou pros-

tinkou vzpourou cítila, jak v ní narůstá sebevědomí. Když po čase zjistila, že je opět těhotná, rozhodla se, že tentokrát to bude jiné.

2. Vyčištění

San Francisco, Kalifornie – 1984

Somer

Lékařské časopisy vypadnou Somer z ruky. Chytí se za břicho. Vstane z pohovky a klopytá do koupelny, podpírá se přitom o stěny dlouhé chodby jejich pseudoviktoriánského bytu. I když ji řezavá bolest láme v pase, stačí si před dosednutím na záchodovou mísu odhrnout župan. Po bledé kůži stehen jí kane zářivě rudá krev. „Ne. Och bože, prosím, ne,“ modlí se tiše, ale naléhavě. Ale není, kdo by ji vyslyšel. Stiskne stehna k sobě a zatají dech. *Sedí jako socha, možná se to krvácení zastaví.*

Nezastaví. Somer zaboří obličej do dlaní a vyhrknou jí slzy. Sleduje rudou louži v záchodové míse. Ramena se jí roztřesou a vzlyky se postupně prodlužují, až se jimi zmítá celé tělo. Když křeče trochu povolí, zvládne zavolat Krišnanovi. Manžel ji po příjezdu najde schoulenou do klubička na jejich ustlané sloupkové posteli. Mezi nohama má nacpaný malý ručník, kdysi luxusní a v barvě vanilky, svatební dar, když se před pěti lety brali. Zrovna tuhle barvu vybírali spolu – ne nemocniční bílou, ne nudně béžovou, ale elegantní smetanový odstín – teď nasáklý krví.

Kris se posadí na okraj postele a položí jí ruku na rameno. „Jsi si jistá?“ zeptá se něžně.

Somer přikývne. „Je to stejné jako minule. Křeče, krev...“ Znovu se rozpláče. „Ale tentokrát víc krve. Asi proto, že to je dál...“

Kris jí podá papírový kapesníček. „Jen klid, láska. Zavolám doktoru Hayworthovi a zjistím, jestli na nás počká v nemocnici. Potře-

buješ něco?“ Položí na ni přikrývku, zastrčí jí okraje kolem ramen. Somer jen zavrtí hlavou a překulí se na druhý bok, pryč od Krišnana, který se teď chová spíš jako lékař než jako manžel, kterého zoufale potřebuje. Zavře oči a položí si dlaň na podbříšek, jako nesčetněkrát každý den, ale dotek, který jí obvykle přinášel útěchu, teď připomíná spíš trest.

Somer otevře oči a ze všeho nejdřív u postele spatří stojan s infuzí. Rychle oči zase zavře v naději, že znovu polapí sen o batoletě, které hlídá na houpačce na dětském hřišti. *Byla to holčička nebo kluk?*

„Záklrok proběhl bez problémů, Somer. Všechno jsme vyčistili a já osobně nevidím důvod, proč byste to za pár měsíců nemohli zkusit znovu.“ Doktor Hayworth v nažehleném bílém plášti k ní shlíží od nohou postele. „Snažte se odpočívat a já se na vás před propuštěním přijdu ještě podívat.“ Zlehka ji popleská přes přikrývku po noze a obrátí se k odchodu.

„Děkujeme, doktore,“ ozve se hlas z opačné strany pokoje a Somer si až nyní uvědomí, že v pokoji je i Krišnan. Mezitím dojde k posteli, skloní se nad ní a přitiskne jí ruku na čelo. „Jak se cítíš?“

„Čistě,“ zamumlá Somer.

Krišnan svráští obočí a nakloní hlavu k rameni. „Čistě?“

„Řekl přece, že jsem vyčištěná. Doktor Hayworth řekl, že teď jsem zase čistá. A co bylo to předtím? Dokud jsem byla těhotná?“ Očima se pověsí na zářivku bzučící nad postelí. *Holka nebo kluk? A barva očí?*

„Och, lásko. On jen myslí... Vždyť víš, co myslí.“

„Jo, vím, jak to myslí. Myslí to tak, že je všechno pryč: dítě, placenta, všechno. Dělohu mám zase hezky vyčištěnou. Čistou.“

Do pokoje vejde usměvavá sestřička. „Léky na bolest.“

Somer zavrtí hlavou. „Nechci je.“

„Zlato, měla by sis je vzít,“ přemlouvá ji Krišnan. „Budeš se po nich cítit líp.“

„Nechci se cítit líp.“ Somer se odvrátí od sestřičky. Oni to nechápou. Nepřišla jenom o dítě. Ztratila všechno. Jména, která si večer před spaním probírala v hlavě. Vzorky barev na stěny dětského pokojíku, které měla schované v zásuvce psacího stolu. Sny o houpání miminka v náruči, o pomoci s domácími úkoly, o fandění u fotbalového hřiště. To všechno je pryč, zmizelo to v husté mlze za okny. Nechápe to. Nechápe to sestřička ani doktor Hayworth a dokonce ani Krišnan. Všichni v ní vidí jenom pacienta, jenž potřebuje ošetřit, součástku lidského těla, co potřebuje opravit. Prostě jen další tělo na vyčištění.

Somer se probudí a pomocí tlačítek nastaví nemocniční postel na sezení. Mimoděk vnímá nahraný smích znějící od televizoru v koutě, běží nějaká soutěžní show, kterou Krišnan před odchodem do nemocničního bufetu nevypnul. Nikdy by ji nenapadlo, že se může cítit tak nepříjemně právě v nemocnici, v místě, kde strávila celých pět let života. Ty sterilní chodby a hlášení ze stropních reproduktorů jí vždy zalévaly vzrušením. Rituály, jako oblékání bílého pláště nebo otvírání pacientovy karty, jí dodávaly sebedůvěru. S Krišnanem mívali tohle společné, to vědomí cílevědomosti a schopností vykonávat práci lékaře. Ale teď je Somer jasné, že jde o další věc v seznamu, která je od sebe vzdálí. Hnusila se jí role pacienta, zuřila, že tuhle roli neumí vyléčit.

Vždyť by tu ještě neměla vůbec ležet, v téhle nemocnici, kterou si schválně vybrala kvůli její specializaci na porodnictví. Osm tisíc porodů ročně. Dnes se tu narodilo dvacet dětí. Právě dnes, zatímco její mrtvé dítě jí vyškrabávali ven z těla. Všechny ostatní ženy na tomhle oddělení mají na pokoji miminko. Ostatní to podle všeho měly tak snadné! Maminky, které denně vídala ve svých ordináčních hodinách, kamarádky, dokonce i ta idiotka v soutěžní show, která teď mává na své děti v obecnstvu.

Možná jí příroda tak zkouší něco sdělit. *Možná mi prostě není souzeno, abych se stala matkou.*

3. Už nikdy víc

Dahanu, Indie – 1984

Kavita

Další vlna bolesti, tentokrát ještě hlouběji v těle, hřeben nabroušený jako zubatá čepel. A vlny bolesti se valí jedna za druhou, takže Kavita ani nestíhá popadnout dech. Stehna se jí třesou, do páteře jí buší bolest, a nakonec se už neovládne a v trýzni pronikavě zasténá. Kavita ví, že slyší sebe, ale ty zvuky už nepřipomínají lidský hlas. Tělo už není její, ovládají ho odvěké instinkty země, stromů, vzduchu. Temnou oblohu nad střechou chatrče rozčísne oslnivý blesk a země pod Kavitou se zachvěje zaburácením hromu. Větvička v ústech praskne, jak ji přelomí zařaté zuby, a na jazyk vnikne hořkost syrového zeleného dřeva. Poslední, co Kavita ucítí, je příkrov vlhého tepla na celém těle.

Když Kavita opět otevře oči, porodní bába jí roztahuje nohy a naklání se mezi ně. „*Bétí*, měla jsi zavolat dřív. Přišla bych. Jak dlouho tu jsi sama? Ale na tom teď nesejde, už vidím hlavičku. Za chvíli to bude. Za chvíličku. Podruhé to bývá...“ Nedořekne.

„*Dáj dží*, dobře mě poslouvej. I kdyby to nedopadlo dobře, nesmíš mému muži dovolit, aby odnesl i tohle dítě. Slib mi... *slib mi to!*“ zavřískne Kavita.

„*Hán dží*, jistě, jak jenom chceš,“ konejší ji porodní bába. „Ale teď, moje milá, je čas tlačit.“

Má pravdu. Kavita jenom párkrát zatlačí a s úlevou slyší dětský pláč. Porodní bába dítě chvatně očistí a zavine. Kavita se s námahou vytáhne do sedu, z obličejů si odhrne vlhké pramínky vlasů a vezme dítě do náruče. Pohladí miminku zčuchané černé vlásky a užasne nad drobounkými prstíky, chňapajícími po vzduchu. Přitáhne tělíčko blíž k sobě, vpíjí jeho vůni a pak ho rtíky přiloží k prsu. Jakmile novorozenec začne v ospalém rytmu sát, Kavita pomalu rozbalí látku kolem jeho tělíčka.

Moje modlitby nikdo nevyslyšel. Kavita zavře oči a celá se roztřeše němými slzami. Předkloní se, přidrží porodní bábu za ruku a šepotá: „*Dáj dží,* nikomu to neříkej. Pospěš, utíkej za Rupou a přiveď ji sem. Nikomu ani slovo, slyšíš?“

„*Hán dží.* Jistě, moje drahá, už běžím. Požehnání tobě i dítěti. Ale teď, prosím, odpočivej. Donesu ti něco k jídlu.“ Porodní bába vyjde do noci. Na okamžik postojí, maličko se protáhne v zádech, zvedne plechovku se svými nástroji a odejde.

Když se do chatrče vplíží první odraz úsvitu, Kavita se probudí a ucítí řezavou bolest v rozkroku. Pohne se a pohledem utkví na novorozenci, který vedle ní pokojně spí. Zakručí jí v břiše a zmocní se jí vlčí hlad. Sáhne po talíři čočky s rýží, který čeká u lůžka, a hltá. Nasycená, ale stále vyčerpaná se opět uloží na rohož a poslouchá venkovní zvuky probouzející se vesnice.

Zanedlouho se dveře skřípavě otevrou a dovnitř se vlije zářivě slunce. Vejde Džasu s rozjásanýma očima. „Kde je?“ pokyne škádlivě. „Kde je můj malý princ? No tak, no tak..., ukaž mi ho!“ Blíží se ke Kavitě s dychtivě vztaženýma rukama.

Kavita ztuhne. Přitiskne si kojence k hrudi a neohrabaně se snaží posadit. „Je tady. Tvoje princeznička je tady.“ Vidí, jak se manžel mračí, a honem dítě pevně sevře v roztřesených pažích, chrání drobné tělíčko.

„*Aré!* Další děvče? Co je to s tebou? Chci se přesvědčit na vlastní oči!“ zahuláká Džasu.

„Ne, nepůjčím ti ji. Tuhle neodneseš!“ Kavita slyší ječivé zbarvení vlastního hlasu, svaly na končetinách má jako zaťaté. „Je to moje dítě, naše dítě, a já nedovolím, abys ji odnesl!“ Tak vzdorně Kavita nemluvila ještě s nikým, natož s vlastním manželem. V jeho očích se zračí zmatek, v jeho výrazu pohledu žádost o vysvětlení.

Džasu se přiblíží o dalších pár kroků, výraz v tváři mu náhle zjihne. Přiklekne ke Kavitě. „Poslyš, Kavito, ty přece víš, že si nemůžeme to dítě nechat. Potřebujeme chlapce, aby nám pomáhal

na poli, při sklizni je to tak, že si stěží můžeme dovolit jedno dítě, jak bychom užívali dvě? Bratrancevě dceři je třiaadvacet a pořád není vdaná, protože bratranec nemá na věno. Nejsme boháči, Kavito. Dobře víš, že to není možné.“

Kavitě se oči zalijí slzami. Zuřivě vrtí hlavou, přerývaně lapá po dechu. Zavře oči a několikrát se nadechne. Když je opět otevře, hledí přímo na manžela. „Tentokrát nedovolím, abys ji odnesl. Nedovolím.“ Navzdory příšerné bolesti se napřímí v zádech. „Pokud to zkusíš, pokud to jenom zkusíš, budeš muset nejdřív zabít mě.“ Přitáhne si nohy k bradě. Koutkem oka vidí dveře a představí si těch pět rychlých kroků, které ji od nich dělí. Silou vůle znehybní, ale svůj planoucí a odhodlaný pohled od Džasu neodvrátí.

„Kavito, měj rozum, uvažuješ jako blázen. To nemůžeme udělat.“ Džasu rozmáchne rukama nad hlavou. „Dcera se stane pro nás břemenem, ožebračí celou rodinu. Takhle to chceš?“ Vstane, opět se nad ní hrozivě tyčí.

Kavita má v ústech sucho. Klopýtá přes slova, kterým nikdy dřív nedovolila, aby přešly přes její rty. „Dopřej mi jednu noc. Jen jedinou noc s mým dítětem. Zítra si pro ni můžeš přijít.“

Džasu neodpoví, civí dolů k nohám.

„Prosím.“ Bušení v lebce sílí. Kavita má chuť křičet, aby ji slyšel i přes ten hluk. „Tohle je naše dcera. Stvořili jsme ji spolu. Nosila jsem ji v těle. Nech mi jedinou noc, než si ji odneseš.“ Dítě se prudce probudí a rozpláče se. Džasu vylekaně vzhledne. Kavita přiloží novorozence k prsu a znovu se mezi ní a manželem rozhostí ticho.

„Džasu,“ řekne a závažnost svého sdělení podtrhne neobvyklým použitím manželova prvního jména. „Dobře mě poslouchej. Pokud mi to nedovolíš, přísahám, že zařídím, abych už nikdy nemohla mít dítě. Poničím si tělo, abych ti už žádné neprodila. Nikdy. Rozumíš? Co si pak počneš? S kým se oženeš, ve svém věku? Která jiná by ti porodila tvého vytouženého syna?“ Dívá se na něho tak dlouho, až Džasu musí uhnout pohledem.

4. Bez velké námahy

San Francisco, Kalifornie – 1984

Somer

„Dobrý den, jsem doktorka Whitmanová.“ Somer vejde do malé ordinace, kde se žena snaží upokojit řvoucího kojence. „Tak co máme dneska za problém?“

„Takhle vyvádí už od včerejška – pláče, je mrzutý. Zaboha ho nemůžu utišit. A řekla bych, že je celý rozpalený.“ Žena má vlasy stažené do volného ohonu a přes džíny jí plandá potrísněná zašpištěná mikina.

„No, tak se na to podíváme.“ Somer mrkne na kartu. „Michaeli? Chceš se podívat na mou prima baterčičku?“ Somer párkrát zabliká ušní sondou, až upoutá chlapečkovu pozornost. Usměje se a otevře ústa dokořán. Když ji dítě napodobí, špachtlí mu stlačit jazyk. „Jí a pije normálně?“

„Ano. Tedy, aspoň myslím. Nejsem si jistá, co je normální, protože ho máme teprve pár týdnů. Adoptovali jsme ho jako šestiměsíčního.“ Matčin náhlý a pyšný úsměv jí téměř vymazal temné kruhy pod očima.

„Mmm, hmm. A co tohle, kamaráde? Budeme si hrát s touhle bezvadnou tyčkou, jo?“ Somer podá chlapečkovi špachtli, bleskově zvedne ušní sondu a nakoukne mu do oušek. „A jak vám to spolu jde?“

„Skámošil se s námi rychle, ale teď chce, abychom ho pořád nosili. Dlouho jsme se hledali, až jsme se našli, co, trpaslíčku? I když jsi mě dneska v noci vytáhl třikrát z postele,“ zářila matka a škádlivě dloubla do buclatého bříška. „Je pravda, co říkají.“

„Co myslíte?“ Somer prohmatává hošíkovy uzliny, jestli nejsou zvětšené.

„Člověk prostě nemá představu, dokud ho to nepotká. Je to nejsilnější láska, jakou si dokážete představit.“

Somer ucítí důvěrně známé bodnutí u srdce. Vzhledne od stetoskopu, kterým vyšetřuje hošíkova zádička, a usměje se na jeho matku. „Má štěstí, že potkal zrovna vás.“ Z kapsy vytáhne bloček s recepty. „Tak tedy, má dost nepěknou infekci v pravém oušku, ale to druhé se zatím zdá čisté, a hrudník i plíce jsou v pořádku. Antibiotika by si s tím měla poradit a už dnes v noci by měl být klidnější.“ Podá matce recept a stiskne jí paži.

Tohle je ten hlavní důvod, proč Somer svou práci miluje. Vejde do místnosti s plačícím dítětem a vystrašenou matkou a ví, že při odchodu se oba budou cítit líp. Jako stážistka zahájila svoje kolečko na pediatrii tím, že uklidnila hysterické dítě, holčičku s diabetem a zánětem žil, které bylo třeba odebrat krev. Somer vzala holčičku za ruku a poprosila ji, aby popsala motýly, které uvidí při zavřených očích. Úspěšně nabrala krev hned při prvním napíchnutí a přilípila náplast dřív, než dítě skončilo s líčením křídel. Její spolužáci, kteří dělali první poslední, aby se vyhnuli „řvounům“, jen zírali. A Somer našla svůj obor.

„Děkuju, paní doktorko,“ vyhrkne matka s viditelnou úlevou. „Byla jsem strachy bez sebe. Je hrůza, když člověk neví, co malému je. Mám pocit, že to je uzlíček plný tajemství, a já každý den poznávám jen kousek.“

„Nedělejte si starosti,“ dodá Somer už s rukou na klice. „Takhle to prožívají všichni rodiče, a bez ohledu na to, jakou cestičkou k nim dítě přišlo. Tak se měj, Michaeli.“

Vrátí se do pracovny a zavře za sebou dveře, i když už teď má dvacetiminutový skluz. Na psací stůl odloží nástroje a pak si o něj opře i hlavu. Pootočí se, aby viděla na umělohmotný model lidského srdce, který dostala od Krišnana po skončení studia medicíny.

„Dávám ti své srdce,“ řekl tenkrát a kupodivu to vůbec nevyznělo ložčovitě. „Starej se o ně dobře.“

Už je to skoro deset let, kdy si pod kalně žlutými zářivkami Lane Library na Lékařské fakultě Stanfordovy univerzity poprvé

všimli jeden druhého. Sedávali tam večer co večer, a nejenom během pracovních dní, kdy se učili i ostatní studenti, ale i o pátečních večerech, kdy si ostatní vyšli do města na večeri, a o víkendech, kdy ostatní vyrazili na výlet. Pravidelně jich tam tvrdlo asi deset, pravidelní štamgasti knihovny, nejpilnější, nejzapálenější dřiči. Zpětně si Somer uvědomila, že tam nad skripty sedávali právě ti studenti, co museli něco dokázat sami sobě. Somer všichni předem zařadili k těm, kdo medicínu nedokončí. Vzhledem k tomu hipíckému jménu a špinavě plavé čupřině ji spolužáci rychle ocejovali jako povrchní blončku. Podobné předsudky jí děsně vytáčely, ale v průběhu let se naučila s nimi vypořádat. Ignorovala návrh středoškolského profesora, ať práci na laboratorních pokusech přenechá druhému ve dvojici – chlapci. Přežila poznámky popichování, které ji provázelo jako jedinou dívku v kurzu matematiky pro pokročilé. Zvykla si, že okolí ji podceňuje. Naopak, jeho malé nároky ji poháněly k maximálním výkonům.

„Jako Summer, léto? Roční období?“ ujistil se Krišnan, když se mu představila. „Zima, jaro... takhle?“

„Ne přesně,“ usmála se Somer. „Je to *S-o-m-e-r*.“ Počkala, než si to srovnal v hlavě. Líbilo se jí být trochu jiná. „To jméno se v naší rodině dědí. A ty jsi... Chris?“

„Jo. Tedy s *K*, jako Kris. To je zkratka z Krišnan, ale říkej mi Kris.“

Rázem ji okouzлил jeho britský přízvuk, který v porovnání s jejím nudným kalifornským přízvukem zněl nesmírně světácky. Blaženě poslouchala jeho odpovědi na otázky během seminářů, nejen kvůli jeho svůdnému přízvuku, ale protože jeho odpovědi byly neomylně, nádherně přesné. Řada spolužáků ho považovala za arrogantního, ale Somer vždycky vzrušovala inteligence. Až mnohem později si všimla, někdy na jaře na Gabině večírku, že má důlky v tvářích. Somer pomaloučku srkala rumový punč z tropického ovoce. Dobře věděla, že tohle pití umí člověku podrazit nohy.

Zato Kris nejspíš vypil celou řádku skleniček, než se k ní troufl přiblížit.

„Hele, slyšel jsem, že tobě Meyer taky nabídl, ať děláš přes léto u něho v laborce?“ Jazyk měl maličko ztěžklý. Naklonil se k Somer, která si hověla se zkříženýma nohama na plážovém lehátku z bílého plastu.

Tak jemu taky? Somer poskočilo srdce. Pozvání profesora Meyera patřilo k nejcennějším trofejím prvního ročníku. „Jo, tak tobě taky?“ prohodila a snažila se o neutrální tón. Cítla Krišnanovy oči upřené na výstřih její haleny, lemovaný miniaturními zvonečky, a byla ráda, že si vyšetřila chvilku a před večírkem se převlékla.

Zavrtěl hlavou a znovu si lokl růžového drinku. „Ne, já se na léto vracím do Indie. Poslední šance, než začnu dělat kolečko. Máti by mi ukousla hlavu, kdybych se neukázal.“ A pak se usmál a objevily se ty dolíčky. Somer cítila, jak jí slastné mrazení putuje od podbřišku až do hlavy, a napadlo ji, že to s tím punčem možná už přehnal. Potlačila nutkání vztáhnout ruku a odhrnout mu dozadu ty černé rozcuchané pačesy, které mu padaly do očí jako malému klukovi. Jak se jí později svěřil, uchvátily ho její zelené oči rozjiskřené v záři loučí, a jak se smála všemu, co toho večera řekl.

Začali se učit spolu každý večer, jeden druhého zkoušeli před zkouškami a vzájemně se hecovali k lepším výsledkům. Krise bavilo soutěžit s ní ve vědomostech a zřejmě se nenaštval, když občas byla lepší než on. Byla to příjemná změna v porovnání s jejím bývalým chlapcem, s nímž se společně prošprtali dvouletým přípravným kurzem na medicínu a připravovali se na zkoušky i přijímačky a který jí dal kopačky v tu ránu, kdy se ona dostala na Stanford a on ne. Somer trvalo roky, než si uvědomila, že to není ona, kdo by se kvůli tomu měl cítit mizerně.

Ale i když se jí líbilo sdílet s Krisem zápal pro studium, nejvíc na něm milovala tu něžnou stránku jeho povahy: jak vyprávěl, když v noci leželi vedle sebe v posteli, jak se mu stýská po bratrech v Indii a po procházkách s otcem podél vlnolamů u oceánu.

„Jaké to u vás je?“ vyptávala se v jednom kuse. Indie jí připadala úchvatná. Představovala si vysoké rozkývané kokosové palmy, teplé tropické vánky a exotické ovoce. Sama se nikdy nedostala do zahraničí, pouze do Kanady za prarodiči. Odjakživa toužila po velké rodině, jakou jí líčil Kris: dva bratři, s kterými podnikal úplně všechno, spousta bratranců a sestřenic, z nichž se na rodinných sešlostech dal sestavit celý kriketový tým. Jako jedináček měla Somer s rodiči výjimečně blízký vztah, ale přesto se neubránila pocitu, že přišla o hluboké sourozenecké kamarádství.

První roky na lékařské fakultě byly blaženě nekomplikované. Dny i večery oba trávili v kruhu blízkých přátel. Všichni měli jediný cíl, všichni byli studenti a sdíleli stejný skromný životní styl. Skoro pořád se učili a jejich svět byl vymezený hranicemi kampusu Stanfordské univerzity. Vietnam byl minulost, Nixon zmizel v nenávratnu a v módě byla volná láska. Somer strávila hodiny tím, že učila Krise jezdit po pravé straně silnice. Později se jí přiznal, jak nesmírně si cenil toho, že v něm nebudila trapný pocit odlišnosti. V jejích představách však měli víc společného než odlišného: byla žena v mužském světě, stejně jako on byl cizinec v Americe. Především však byli tvrdě studující studenti medicíny.

Než přišly první státnice, Somer se stihla do Krise zamilovat po uši. Byla to první věc v jejím životě, do které se nemusela nutit nebo o ni usilovat. Životy se jim rychle navzájem propletly a budoucnost bez Krišnana si Somer neuměla představit. V posledním ročníku začali spolu probírat, jaké mají možnosti rezidentury – ona na pediatrii, on na neurochirurgii. Kalifornská univerzita v San Francisku měla slušný program pro oba obory, ale nebylo snadné se tam dostat.

„Jakou máme šanci?“ zajímal se Krišnan.

„To ti neřeknu. Na můj obor mají šest míst, možná padesát zájemců? Desetiprocentní šance. A u tebe určitě ještě méně.“

„A když podáme žádost oba?“ navrhl. „Jako pár. Jako manželé.“

Somer se na něho podívala. „No... řekla bych... že bychom si stáli líp.“ Potřásla hlavou. „Moment, takže... ty bys o to stál?“

Pousmál se a pokrčil rameny. „Jasně, ty snad ne?“

„Ale jo,“ rozzářila se. „Mluvili jsme o tom, ale zrovna teď?“

„Přece to dává smysl, ne? Oba jsme rozhodnutí, takže zbývá jen vybrat datum, nemyslíš?“ Kris vzal Somer za ruce a zahleděl se jí do očí. „Já rozhodnutý jsem. A promiň, že tě o ruku nežádám oficiálněji. Bez mučení uznávám, že tohle není extra romantika.“ Usmál se.

„To je v pohodě,“ vydechla. „Klidně se bez obojího obejdu.“

„Já vím.“ Políbil jí ruce. „Právě proto tě miluju.“

Rychle si vyřídili úřední sňatek na matrice s tím, že pořádnou svatbu uspořádají někdy později. A po závěrečných státnicích si našli v San Francisku byteček v blízkosti nemocnice a nedočkavě zahájili další kapitolu svého nového společného života.

Hlasité zaklepaní na dveře pracovny. „Paní doktorko?“

„Ano!“ Somer položí model srdce zpátky na psací stůl a vstane. „Hned tam budu.“

5. Dlouhá cesta

Dahanu, Indie – 1984

Kavita

Ráno se začíná teprve klubat, když Kavita s Rupou vyjdou z vesnice. Kavita je po porodu dosud nezahojená a tělo se jí jen zvolna zotavuje, ale navzdory sestřiným obavám je pevně odhodlaná cestu zvládnout. Včera poprosila Rupu, ať s ní tajně zajde do sirotčince ve městě. Sama Rupa porodila během šesti let čtyři děti, proto vloni, když se jí narodilo páté, vyhledala sirotčinec v Mum-

baí. Kavita to věděla, i když ve vesnici se o tom nemluvalo. Ale teď Rupa slíbila sestře pomoc – navzdory všemu, co tím riskovala. Když mladé ženy zvládnou cestu do velkoměsta tam i zpět, po návratu je čeká hněv manželů.

Už je poměrně teplo a prašné cesty vsácky většinu dešťové vody. Jen po okrajích se ještě drží zrádné kaluže, které však do večera zmizí pod žíznivými paprsky probouzejícího se slunce. Cesta do velkoměsta by pěšky zabrala řadu hodin, ale ženy mají to štěstí, že v sousední vesnici jim svezení nabídne rolník s volským potahem, který jede na trh se sklizenou cukrovou třtinou. Ženy sedí vzadu na voze mezi desítkami jutových pytlů a volnými cípy svých sáří si chrání oči a ústa před mračny prachu, rozvířeného volskými kopyty. Polní cesta je plná výmolů a oslepující slunce spaluje ženy tím krutěji, čím výš šplhá po obloze.

„*Béna*, lehni si na chvilku. Odpočiň si,“ radí Rupa a natáhne se po dítěti. „Podržím ji. No tak, půjč ji tetě.“ Nutí se k úsměvu.

Kavita však zavrtí hlavou a nevidomě civí na okolní pole. Uvědomuje si, že sestra se jí snaží ušetřit bolesti, která na ni čeká. Rupa se jí svěřila, jak pro ni bylo vloni těžké nechat narozené dítě v sirotčinci, přestože doma na ni čekaly čtyři další. Přiznala, že před spaním na miminko pořád ještě vzpomíná, na své dítě ztracené kdovíkde ve světě. Ale Kavita se odmítá vzdát se třeba jen jediné společné chvílky s dcerou. V Mumbaí se pak podřídí všemu, co je nevyhnutelné, ale ne dřív.

Dokonce už v dětství se Kavita chovala dospěleji než ostatní děti. Místo skotačení v prvních monzunových lijácích utíkala sebrat prádlo z venkovních šňůr. Když děti na okraji pole našly kupu sklizené cukrové třtiny, Rupa si nabrala plnou náruč a celou cestu domů žvýkala tuhé stvolky. Kavita si vzala jen jeden kus a připravila z něj rodičům odpolední *čaj*. Když přišel čas najít dcerám manžela, Kavita rodina se ze všech sil snažila potenciálním ženichům vynahradit dceřin všední vzhled. „Nezapomeň,“

připomínala Rupa sestře, zatímco jí černým uhlem pečlivě obtahovala oči, „až se s ním setkáš, vzhlédni jen maličko, aby ses mu nedívala do očí, ale aby on spatřil ty tvoje.“ Starší sestra upřímně doufala, že ženicha zaujme Kavitin největší klad – nádherné, oříškově hnědé oči.

Na návštěvu přicházely rodiny, jež měly zájem o nevěstu, ovšem Kavita se nedokázala usmívat, dokonce ani plaše, jak jí nařizovali. A nakonec si každý potenciální ženich našel nějakou výmluvu, proč dívku nechce. Provdát Kavitu a splnit tak svou nejdůležitější povinnost se rodičům podařilo až poté, co pro ni uškodlili nesrovnatelně větší věno než pro Rupu. S Džasuem se nežilo snadno, ale Kavita si přiznávala, že by měla děkovat osudu. Ostatní manželé ve vesnici byli lenoši, týrali manželky nebo rozhazovali vydělané peníze za pití. A žádná mladá žena nechtěla snášet osud staré panny, která žije sama, bez mužského ochránce.

S každým zadrkotáním volského potahu na polní cestě Kavité vystřelí do pánve další osten bolesti. Krvácí už od chvíle, kdy se ráno vydaly na cestu. Krev stékající po nohou si nenápadně otírá cípy sárí, aby si toho Rupa nevšimla. Je jí nad slunce jasné, že sirotčinec představuje pro Ušu jedinou naději. *Uša*, svítání. To jméno ji napadlo v tichých hodinách před zrodem dne, když porodní bába ji a dceru nechala o samotě. Zní jí hlavou i teď, když se dívá na novorozenou dcerku a snaží si zapamatovat každíčký detail její tvářičky. V prvních paprscích světla, jež se spolu s kohoutím kokrháním vkrádaly do chatrče, Kavita svou dceru v duchu pojmenovala.

A při pohledu na dítě si uvědomí, jakou moc má pojmenování další živé bytosti. Když se provdala za Džasua, její rodina ji přejmenovala na Kavitu, což jim a vesnickému astrologovi vyhovovalo víc než Lalita, jméno, jež jí vybrali vlastní rodiče. Prostřední i poslední jméno měla po otci, ale to si musela změnit podle manžela. Džasuovi však má za zlé, že jí ukradl i to první jméno.

Uša, to jméno vybrala Kavita sama, tajné jméno pro tajnou dceru. Při tom pomýšlení se Kavita usmívá. Tenhle jediný den strávený s dcerou je drahocenný. Padá vyčerpáním, ale spánku vzdoruje. Nechce propást ani vteřinu. Kavita k sobě dítě tiskne, dívá se na drobné tělíčko a hrud', která se pohne s každým nádechem a výdechem, dotýká se jemného obočí a záhybů hebké kůže. Nakojí dcerku pokaždé, když malá zapláče, a v těch několika málo okamžicích, kdy je Uša vzhůru, Kavita vidí nápadné, zlatě tečkované oči, jež jí u dítěte připadají krásnější než u ní. Pořád nedokáže uvěřit, že tohle líbezné stvořeníčko je její. Myslet za hranice dnešního dne si zakázala.

Ale přinejmenším tahle holčička smí přežít – dostane šanci růst, chodit do školy, možná se dokonce vdát a rodit děti. Kavita ví, že spolu s dcerou se vzdává i naděje jakkoliv jí pomáhat na životní cestě. Uša nikdy nepozná své rodiče, ale získá šanci na život, a to musí stačit. Kavita si sundá jeden ze dvou tenkých stříbrných náramků, které nosí na útlém zápěstí, a navlékne ho na Ušin kotník. „Moc mě mrzí, že ti toho nemůžu dát víc, *béti*,“ šeptá do ochmýřené hlavičky.

6. Správná domněnka

San Francisco, Kalifornie – 1984

Somer

Somer se na sebe mračí do zrcadla. Zkouší si uhladit sukni, která jí pořád zůstává těsná v pase a přes boky, dokonce i po těch dvou měsících – další krutá připomínka její ztráty. Plavé vlasy jí zplihle visí k ramenům, už si ani nevzpomíná, kdy si je myla naposledy. Vynaloží aspoň to úsilí, že sandály s plochou podrážkou vymění za lodičky s páskem přes patu a trochu se mázne rtěnkou. *Nemá smysl vypadat stejně bídne, jako se cítím.*

Přijede k domu, kde dva hrozny světle modrých balonků, uvázaných k zábradlí verandy, ohlašují: *Je to kluk!* Zhluboka se nadechne a stiskne zvonek. Dveře se skoro ihned rozletí a v nich se usmívá bruneta v květovaných šatech. „Ahoj, já jsem Rebecca, všichni mi říkají Becky. Pojd' dál. Ukaž, vezmu to.“ Vezme Somer z podpaží krabici zabalenou v papíře potištěném barevnou abecedou. „Strašně moc to Gabrielle přejeme!“ Becky blaženě zatleská a maličko poskočí na špičkách. Somer se rozhlédne a vidí obývací pokoj plný mladých žen, jako je Becky, a všechny drží talířky zdobené modrými capáčky.

„Odkud se s Gabi znáš?“ ptá se Somer a uvědomí si, že celé jméno své kamarádky neslyšela vyslovit od prvního dne na medicíně.

„Och, jsme sousedky. Tady je báječné bydlení pro děti, víš, o moc jednodušší než ve městě. Byli jsme nadšením bez sebe, když se sem Gabriella s Brianem přistěhovali. Další kámoši pro malého Richarda.“ Becky se zasměje a prsty si pročísne vlnité hnědé vlasy. „A ty?“

„Z medicíny,“ vysvětlí Somer. „Byly jsme ve stejném ročníku.“ Rozhlédne se po únikové cestě, pohledem zavadí o bufetový stůl, kde stojí mísa na punč, plná podezřele vyhlížející modré tekutiny. S úlevou vidí Gabi, která se jí valí vstříc, a snaží se nezírat moc okatě na její obrovité břicho.

„Ahoj, Somer!“ jásá Gabi a nakloní se ke kamarádce trochu bokem ve snaze ji obejmout. „Díky, že ses táhla tu dálku až sem na předměstí. Koukám, že s Becky jste se už stačily seznámit.“

„Gabriello, zrovna jsem tvojí kamarádce říkala, jak se nám bydlení tady v Marin líbí,“ zašvitoří Becky. „Jsi vdaná, Somer?“

„Jasně že je, slitovala se nad jedním z našich spolužáků... takovým chudáčkem neurochirurgem,“ odpoví Gabi a mrkne na Somer, která se snaží obrnit vůči nevyhnutelné další otázce, ale ta přijde až příliš rychle.

„Máš děti?“

Somer křečovitě polkne. Má pocit, jako by jí někdo za horkého dne otevřel přímo před obličejem mrazák. „Ne... ještě ne,“ vydechne sevřeným hrdlem.

„Jé, tak to je škoda,“ zatváří se Becky přehnaně soucitně. „Vážně to je ta nejbáječnější věc pod sluncem. No, až budeš připravená skočit do mateřských vod, rádi tě tady uvidíme.“ Becky jde otevřít dveře a Somer si na vteřinku představuje, jak jí vyškubává plnou hrst rozevlátých hnědých vlasů.

„Somer, je mi to moc líto...,“ Gabi vezme Somer za loket.

„Jsem v pohodě,“ broukne Somer a založí si paže na prsou. Cítí, jak jí knedlík v krku narůstá a obličej rudne. „Hned se vrátím. Potřebuju najít koupelnu.“ Vklouzne do chodby, ale nezapadne za dveře koupelny, doplízí se až k domovním dveřím, na verandě se zamotá do modrých balonků a pokračuje na konec příjezdové cesty. Posadí se na obrubník chodníku.

Ne, to se nedá vydržet! Nedokáže přežít ochutnávku dětských pokrmů či hru „hádej, kolik Gabi měří přes břicho“. Nesnese všeobecný jáсот a jásání nad každým ňuňatým kojeneckým kabátkem. Nedokáže poslouchat zasvěcené brebentění o striích a porodních bolestech, jež zřejmě představují vstupenku na planetu matek. Všichni se tváří, jako by žena a matka byly neoddělitelně jedno a totéž. Logická domněnka, k níž kdysi dospěla i Somer. Ale teď už stačila pochopit, že to je obrovský blud.

Po prvním potratu se Somer vlastně ulevilo. Stalo se to teprve dva roky po svatbě, oba pořád dělali rezidenturu, takže růžová čárka na domácím těhotenském testu je zaskočila a nutila probírat různé scénáře. Původně měli v plánu na dítě počkat, dokud Somer nedokončí rezidenturu na pediatrii, aby aspoň jeden z nich měl pravidelný příjem a rozumnou pracovní dobu. Když tedy těhotenství po pár týdnech samo skončilo, Kris i Somer usoudili, že tak je to vlastně nejlepší. Ovšem to náhlé otěhotnění, jež jim osud ukradl stejně nečekaně, jako jim ho daroval, kupodivu všechno

změnilo. Somer zjistila, že na každém kroku potkává těhotné ženy, které před sebou pyšně nesou trčící břicho.

Po potratu si připadala provinile, že vůbec kdy váhala, jak se k těhotenství postavit. Jako lékařka samozřejmě věděla, že spontánní potrat nemůžou vyvolat pouhé pochyby, ale ve skriptech z gynekologie a porodnictví opomněli zmínit obrovský pocit žalu, který se objeví po tom příslibu dítěte, které v ní začalo růst. Současně s prvním těhotenstvím se v Somer cosi probudilo, hluboká touha, která se tam zřejmě skrývala odjakživa. Vychovali ji v přesvědčení, že její pohlaví neznamená překážku jejím ambicím. Budovala si kariéru s vírou, že není jako ostatní ženy. A teď, poprvé v životě, se přesně jako ostatní ženy cítila.

Všechny volný čas pak Somer trávila studiem odborných článků o porodnictví, eliminovala všechny potenciální příčiny potratu, zaznamenávala si ovulační cykly a změnila složení jídelníčku. Každý nový objev hlásila Krisovi, ale brzy mu ze skelného pohledu vyčetla nezájem. Ještě stále byl rezidentem na neurochirurgii a Somerinu touhu po dalším těhotenství rozhodně nesdílel. Naštěstí Somer měla dost touhy za oba, takže zřejmě ani nevadilo, že poprvé od svého seznámení oba nemíří ke stejnému cíli a současně.

A teď, když Somer osaměle sedí na předměstském chodníku, místo aby v obýváku srkala modrý punč, uvědomuje si, že ten den před třemi lety se stal červenou dělicí čarou v jejím životě. Pamatuje si, že před prvním potratem bývala šťastná – v práci, v domě s výhledem na Golden Gate Bridge, s přáteli, které vídala o víkendech. Měla tenkrát dojem, že jí nic nechybí. Od toho osudného dne se však nemůže zbavit pocitu, že něco postrádá, něco tak obrovského a mocného, že to zastíňuje všechno ostatní. A s každým dalším rokem a s každým negativním výsledkem těhotenského testu se v ní ta prázdnota rozrůstá, až se změní na nevídaného člena jejich rodiny, na obrovský klín, který zvětšuje prozatím téměř nezatelnou puklinu mezi ní a Krišnanem.

Somer si občas přeje vrátit se k naivnímu štěstí svého dřívějšího života. Daleko častěji však touží jít dál, kupředu, na místo, kam ji nohy zřejmě odmítají nést.

7. Šánti

Mumbaí, Indie – 1984

Kavita

Když kočí volského potahu vysadí Kavitu s Rupou ve městě, slunce stojí už vysoko na obloze a ženy jsou vyprahlé a hladové. Rázem je zaplaví chaotické zvuky velkoměsta: klaksony nákladňáků, hulákání pouličních obchodníků.

Ulice jsou přečpané množstvím nákladních vozů, různého dobytka, rozpadajících se bicyklů, rikš a skútrů. Sestry se zastaví u jednoho z pouličních stánků s *čát* a podělí se o jeden kokos – nejprve vypijou kokosovou vodu a pak si počkají na křehkou dřeň, vydlabanou ze skořápky. Obě strany ulice lemují improvizované splácané chatrče se střechem z vlnitého plechu, před kterými dřepí na bobku ženy, vaří nad malými ohníčky a ve vědrech se špinavou vodou perou oblečení.

Rupa se stánkaře zeptá, kudy se jde k sirotčinci Šánti, ale on při pohledu na dvě ženy, nápadné bosýma nohama a venkovským oblečením, jen zavrtí hlavou. Zeptá se taxíkáře, který se lenivě opírá o vůz, ale ten plivne betelovou šťávu na silnici a prohlíží si Kavitu od hlavy až k patě. Všechny zajímá, zda je dítě znetvořené, Kavita neprovdaná nebo prostě jen příliš chudá, než aby si mohla dítě nechat. Nakonec mladým ženám poradí vousatý stařík, který na rohu praží buráky. Lopatkou sype teplé oříšky do ručně stočených novinových kornoutů a mezi voláním „*singhdhána, garam singhdhána*“ jim vysvětlí cestu.

Rupa pevně sevře Kavitinu ruku a vede ji přelidněnými stezkami a přes rušné ulice. Kavita se snaží udržet se sestrou krok, zastaví se pouze jednou, aby nakojila dítě. Rupa vzhledne k tmavnoucí obloze a podívá se na spěchající dav kolem nich. Nakloní se k sestře se slovy: „*Čaló, béna*, drž ji takhle.“ Rupa ukáže Kavitě, jak dítě uchopit, aby mohla kojit v chůzi. „Musíme si pospíšet. Po setmění to tady pro nás nebude bezpečné.“

Kavita poslechne a zrychlí. Dobře ví, že za pár hodin, až Džasu dojí večerí a posedí u ohně u alkoholu a doutníků *bídí*, přijde za ní do porodní chatrče. A ona mu řekne pouze tolik, že si nemusí kvůli dítěti dělat starosti, že je pryč. Možná se Džasu rozhněvá a třeba jí i nabije, ale co je takový trest proti utrpení, které už zažila? Kavita s Rupou jdou městem mlčky skoro dvě hodiny. Konečně se ocitnou u dvoupatrové budovy s loupajícím se modrým nátěrem. Kavita se zastaví před vchodem a cítí, že nohy má jako z olova, každý krok je dřina. Obrátí se k sestře, vrtí hlavou. „*Nahí, nahí, nahí...*“, opakuje.

„*Béna*, pojď, musíš,“ přemlouvá ji Rupa něžně. „Nic jiného ti nezbývá. Co můžeš dělat?“ Rupa ji za ruku dovléče ke dveřím a zazvoní. Kavita civí na rudá písmena nápisu, vrývá si do paměti nesrozumitelné znaky slibující *šánti*, mír. Dveře otevře hrbatá stařena v opraném oranžovém bavlněném sáří s potiskem, v ruce koště s krátkou násadou.

Kavita vidí, jak Rupa se stařenou hovoří, ale slyší jen zvonění ve vlastních uších. *Kdo se bude o mé dítě starat? Tahle ženská? Bude Ušu milovat?* Kavita má v ústech sucho skoro na prach. Stařena jim naznačí, ať jdou za ní, a vede je na konec chodby. Ve dveřích kanceláře stojí vysoká žena v modrém sáří.

„*Šukrija*. Děkuji, Sarla *dží*. Brzy na viděnou.“ Mužský hlas vychází z hlubin malé kanceláře. Vysoká žena se obrátí k odchodu. V elegantním sáří a s diamantovými náušnicemi vypadá v sirotčinci stejně nepřípadně jako bengálský tygr. Při pohledu na sestry se usměje, a když je míjí, přikývne na pozdrav.